

PSC-PSOE: l'èxit i el fracàs

Atribuir a l'Estatut el pitjor del 9-M és una anàlisi parcial que malbarataria una oportunitat històrica

JOAN TAPIA*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 24.03.08

El 1977 la sorpresa va ser que el PSOE ja va emergir com a alternativa a UCD. I des d'aleshores hi ha hagut dues autonomies, amb pes demogràfic, en què els socialistes sempre han guanyat les eleccions, Andalusia i Catalunya. Andalusia va ser el bressol de Felipe González i Alfonso Guerra. I a Catalunya va ser clau la cintura de tots dos al renunciar a les llistes pròpies del PSOE i impulsar la coalició Socialistes de Catalunya, dirigida pel PSC- Congrés (Joan Reventós i Raimon Obiols), i en què hi havia un sector d'ERC (Andreu Abelló).

El que és nou, que les últimes eleccions confirmen, és que el PSOE governa a Espanya i el PSC (encara que en coalició) ho fa a Catalunya. Era el gran somni de fa 31 anys i això hauria de fixar l'esquelet d'una Espanya forta i federal en què Catalunya se sentís lliure i plena.

¿SE SABRÀ aprofitar aquesta gran oportunitat? La dreta no ho posarà fàcil, cosa que té lògica, perquè és oposició. També hi ha sectors catalans que cridaven que José Luis Rodríguez Zapatero havia perjudicat Catalunya i que el PSC rebria un càstig just. No ha estat així perquè ha pujat de 21 a 25 diputats i ha eixamplat la seva distància amb CiU i PP; però ara aquests mateixos profetitzen que per a Zapatero Catalunya ja no és la prioritat i que el PSC serà menyspreat. I gent de Madrid, pròxima

al PSOE, llança missatges semblants assegurant que l'èxit del PSC ha costat molts vots a Espanya i que l'Estatut enclou perill.

¿On som més enllà d'intoxicacions interessades? El PSOE ha obtingut una majoria sòlida amb 169 diputats, a set de la majoria absoluta i 15 per sobre del PP. I a això contribueix amb força tant Catalunya (17 diputats més que el PP, abans 15) com Euskadi (sis diputats més que el PP, abans tres). El resultat es deu, en bona part, al fet que tant a Euskadi com a Catalunya Zapatero ha estat premiat per la seva política progressista i federalista (intent de solució negociada i nou Estatut). És cert que les dues polítiques han deixat un sabor agredolç, ja que ETA va trencar la treva i Maragall va volar pels aires. Però eren les polítiques que volia l'electorat progressista.

Així, tant el PSE com el PSC han rebut vots que, altres vegades, van a partits nacionalistes de centre o d'esquerra. ¿Han perjudicat aquestes polítiques el PSOE a Espanya? Segur. Pel discurs radical d'ERC, per la submissió de Batasuna a ETA i per prejudicis anticatalans. Però el PSOE també paga altres coses. Com les greus errades que arrossega, des de fa temps, en certes autonomies. A Madrid (el PSOE perd un diputat i el PP n'hi treu tres) han tingut una gestora durant mesos i Esperanza Aguirre i Alberto Ruiz-Gallardón són dos pesos pesants. I l'acta de Rosa Díez pot tenir alguna cosa a veure amb el procés de pau, però no amb Catalunya. A València (cinc diputats més del PP) continuen tenint gestora i Bernat Soria no ha guanyat el nou diputat d'Alacant. I a Múrcia (quatre diputats més del PP), el ministre Mariano Fernández Bermejo tampoc aconseguirà el nou diputat. A València i a Múrcia la negativa al transvasament de l'Ebre compta molt. L'Ebre no és un riu català i el no transvasament ha

consolidat el PSOE a l'Aragó. I en aquestes tres comunitats el PSOE perd per 12 diputats.

La clau és la frase de Felipe González al Sant Jordi: "La política ha estat bona, però s'ha explicat malament". El tenor tenia veu, però no hi va haver cor. Prova: el pitjor moment en la intenció de vot socialista va ser llavors de l'embolic de De Juana Chaos.

¿Pot atribuir-se doncs a l'Estatut el pitjor del 9-M i frustrar-se d'aquesta manera l'entesa? Seria fruit d'una anàlisi parcial, malbaratar una oportunitat històrica i trencar el projecte del PSOE renovat del 1977 (a la República no hi va haver PSOE a Catalunya). I si el PSOE en culpa el PSC, o el PSC sent la temptació de despenjar-se'n, tot anirà malament. ¿Podem arribar fins aquí? Sí, si es dóna un d'aquests tres supòsits: que José Montilla vulgui l'impossible, que Zapatero aspiri que el PSC es transmuti en secció obedient o que el nou paper del PSC provoqui indigestió al PSOE.

Els dos primers supòsits no són creïbles perquè Montilla és prudent i Zapatero, calculador. I l'enterrament de la federació catalana va ser el part d'un gran invent que ha donat grans i segurs dividends.

Però alerta amb el tercer. El PSOE és codirigit per Ferraz i el socialisme andalús (durant anys van ser el mateix). Ara Rodríguez Zapatero i José Blanco han d'escoltar Manuel Chaves, que aporta 36 diputats dels 169 del grup parlamentari. Però en l'entesa hi ha d'entrar el PSC. Perquè ha crescut (17 diputats d'avantatge, 11 a Andalusia). Perquè necessita conservar la Generalitat per tal de ser l'eix central de Catalunya (CiU li disputa el títol). I perquè menys PSC és menys PSOE.

PERÒ NO ÉS còmode acceptar un nou comensal. Ni tan sols a mig dinar. A Madrid (antiga capital imperial) l'excita dictar. I el nou finançament que exigeix Catalunya, encara que sigui d'una manera gradual, és percebut per Andalusia, i també altres comunitats, com una amenaça. I més en temps de restricció pressupostària. De manera que no és descartable que el lideratge exclusiu del PSOE i l'ansietat del PSC generin alguna crisi d'envergadura. Zapatero i Montilla són intel·ligents i poden superar-les, però la suficiència madrilenya i la ingènua impaciència catalana són factors pertorbadors (es va veure llavors de l'Estatut). I si alguna baralla s'acaba malament, ho pagaran tots dos. ¿És important l'ordre?

* Periodista.